Ivo Perić
Zagreb

UDK 37:05](497.581.2)“1906/1927“
Primjeno: 15. travnja 2009.
Prihvaćeno: 30. studenoga 2009.
Pregledni članak

DALMATINSKI PEDAGOŠKI LISTOVI I ČASOPISI KOJI SU IZLAZILI U ŠIBENIKU

Školstvo u Dalmaciji ima dugu tradiciju. Među dalmatinskim školskim djelatnicima uvijek je bilo i pojedinaca, koji su se iskazivali i kao pedagoški pisci. Od druge polovine 19. stoljeća oni su pokretali i svoje pedagoške listove i časopise, koji su izlazili u jednom od četiriju najvećih školskih, kulturnih i gospodarskih središta Dalmacije: u Zadru, Šibeniku, Splitu i Dubrovniku.

Ovim člankom autor podsjeća na pedagoške listove i časopise koji su izlazili u Šibeniku. Bili su to: Učiteljski glas (1906. – 1910.), Novo vrijeme (1908.) i Pokret (1925. – 1927.). Podsjetio je, također, i na izdavanje jednog pedagoškog godišnjaka u tom gradu (pod nazivom Pedagoški prilozi), koji je izašao samo dva puta: 1963. i 1964. godine.

Autorova je želja da ovaj suradnički prilog bude poticaj za istraživanje i obradu cjelokupnog dalmatinskog pedagoškog tiska. Jer, ta privlačna i zanimljiva tema već dugo čeka svoga istraživača i obraditelja.

***Ključne riječi**: pedagoški časopisi, Šibenik, Dalmacija, 1906.-1927. godina*

Hrvatske zemlje u okviru Habsburške Monarhije nisu bile upravno sjedinjene, iako su stalno težile da budu zajedno kao jedna cjelina. Njihova upravna razjedinjenost potvrđena je i Austro-ugarskom nagodbom (1867.) na osnovi koje su Dalmacija i Istra pripale austrijskom, cislajtanijskom, a banska Hrvatska ugarskom, translajtanijskom dijelu Habsburške Monarhije. U njima je na zaseban i međusobno različit način organizirano i školstvo.

Ne mireći se sa stvarnošću te razjedinjenosti hrvatskih zemalja, hrvatski su učitelji iz tih zemalja nastojali da se međusobno ne otuđe, da međusobno kontaktiraju, te da razvijaju i održavaju političku svijest o pravu i potrebi ujedinjenja cjelokupnog hrvatskoga nacionalnog prostora. Osobito su, djelujući u tom smjeru, prednjačili učitelji iz banske Hrvatske. Osnovavši 1871. *Hrvatski pedagoško-književni zbor* u Zagrebu, oni su tom društvu namijenili zadaću da bude asocijacija svih pedagoških i književnih stvaralaca iz učiteljskih redova s čitavog hrvatskog teritorija. Radeći na daljnjem povezivanju hrvatskih učitelja s obiju strana Učke i Velebita, pristupili su i organizaciji održavanja povremenih, svehrvatskih učiteljskih skupština, na kojima bi sudionici tih skupština

razmijenili svoje školsko-pedagoške poglede i iskustva i međusobno se zbližavali kao sinovi iste domovine, koju žele vidjeti ujedinjenu. Održane su ukupno tri takve svehrvatske učiteljske skupštine: *prva* 1871. u Zagrebu, *druga* 1874. u Petrinji i *treća* 1878. u Osijeku. Četvrta se trebala održati u Zadru (1881.), ali nadležne vlasti nisu dopustile njeno sazivanje, jer im daljnje održavanje takvih skupova, koji su na svoj način doprinosili političkoj i emocionalnoj integraciji hrvatskoga naroda, nisu bili po volji.

Dalmatinski su učitelji gledali u učiteljima banske Hrvatske svoje djelatne uzore, te su, slijedeći njihove primjere, pokretali i svoje pedagoške listove i časopise i pristupali ustrojavanju svoje učiteljsko-staleške organizacije. Prvi pedagoški časopis dalmatinskog učiteljstva imao je simboličan naziv *Zora*, a izlazio je od 1884. do 1889. godine u Zadru.[1] Deset godina nakon prestanka izlaženja tog časopisa, pokrenut je u Splitu pedagoški mjesečnik *Učiteljski glas* kao *list za pouku i interese učiteljstva* i s programatskom krilaticom: *"Slogom i prosvjetom napried!"* U to se vrijeme radilo i na osnivanju učiteljske staleške organizacije u Dalmaciji: *Saveza dalmatinskih učitelja*, pa će taj list od početka 1902. godine postati glasilo tog *Saveza*. Izdavanje *Učiteljskog glasa* premješteno je 1905. godine iz Splita u Šibenik. Prema tome, to je bio prvi pedagoški list koji je izlazio u Šibeniku.

A evo, kako je došlo do toga. Izlazeći u Splitu, *Učiteljski glas* je imao znatne teškoće i što se tiče pravodobnog osiguravanja novčanih sredstava, potrebnih za njegovo izlaženje, i što se tiče odgovarajuće brige oko njegova uređivanja (nakon što je njegov dotadašnji urednik Vjekoslav Nikolić bio obolio). Razmatrajući te probleme i nastojeći ih riješiti, Središnji je odbor Saveza dalmatinskih učitelja – na svojoj sjednici od 9. kolovoza 1905. – odlučio da se uredništvo tog lista povjeri učitelju Dinku Sirovici.[2] U to je vrijeme Dinko Sirovica službovao u Šibeniku kao općinski tajnik, pa je zbog toga i *Učiteljski glas* morao biti preseljen iz Splita u Šibenik.[3] Na odluku da se uredništvo povjeri Sirovici utjecala su tri razloga: 1. što se on, kao vrlo obrazovan učitelj i iskusan spisatelj, iskazao svojom dotadašnjom vrsnom suradnjom u *Učiteljskom glasu*, 2. što je, sudjelujući u uređivanju uglednog šibenskog pravaškog lista *Hrvatska riječ*, imao potrebno uredničko iskustvo, i 3. što se računalo na njegovu utjecajnost i upornost u pronalaženju novih pretplatnika i prijatelja *Učiteljskog glasa*.

Sirovica je prihvatio taj teret odgovornosti samo zbog toga da produži život tom listu, čiju je misiju smatrao potrebnom i korisnom. Njegova nastojanja da ojača financijsku podlogu lista nisu imala značajnijeg uspjeha.

Taj se neuspjeh odražavao u vrlo skromnom izgledu *Učiteljskog glasa*, koji je, izlazeći u Šibeniku od 15. siječnja 1906., imao mali novinski format (32 x 24 cm) i obim od samo 8 stranica! Godišnja pretplata iznosila je 4 krune i slala se u Split Savezu dalmatinskih učitelja, koji je i nadalje bio izdavatelj tog lista kao svoga glasila.

U Šibeniku se *Učiteljski glas* tiskao u *Hrvatskoj tiskari Dr. Krstelj i drug.* U njemu su, osim marljivog D. Sirovice, surađivali i nadalje njegovi "stari" suradnici: S. Maričić, N. Ljubidrag, K. Ćurković, S. Kastrapeli, Đ. Kalik, V. Dorbić, A. Šoljan, P. Ra-

[1] I. Perić. Prvi pedagoški časopis u Dalmaciji. *Školske novine*, br. 6, 1954., 2.
[2] D. Sirovica. Dvije riječi. *Učiteljski glas*, br. 1, 1906., 1.
[3] M. Zaninović. Pedagoška štampa u Dalmaciji. *Pedagoški rad*, br. 3-4, 1958., 98.

dosavljević i A. Dobronić. (Među njegovim "starim" suradnicima jedino više nije bilo D. Šimunovića, koji je, sve intenzivnije obuzet književnim stvaranjem, prestao otada surađivati u pedagoškom tisku).

Potreba za učiteljsko-staleškim organiziranjem i na razini kotareva dovela je, počevši od 1906. godine, i do osnivanja kotarskih učiteljskih društava. Takvo je društvo tada bilo osnovano i u Šibeniku kao kotarskom centru. S nastajanjem kotarskih učiteljskih društava u Dalmaciji nastala je i težnja da se postojeći Savez dalmatinskih učitelja (čije se sjedište nalazilo u Splitu) preustroji u Savez dalmatinskih učiteljskih društava. Rukovodstvo Saveza dalmatinskih učitelja nije bilo za taj preustroj. Zbog tog protivljenja dolazilo je sve više do podvojenosti među članstvom tog Saveza. Većina članstva bila je za preustroj. Manifestirano je to i na godišnjoj skupštini Saveza dalmatinskih učitelja, održanoj 4. rujna 1910. u Splitu, na kojoj je tada došlo do rascjepa.[4] Uz rukovodstvo Saveza ostala je manjina, dok se većina izjasnila za osnutak Saveza dalmatinskih učiteljskih društava. Posljedica tog rascjepa bila je da je Savez dalmatinskih učitelja zamirao i da je ubrzo potom prestao izlaziti *Učiteljski glas* – njegovo glasilo. Posljednji broj tog lista, pod uredništvom Dinka Sirovice,[5] izašao je u Šibeniku 15. studenoga 1910.

Za vrijeme izlaženja *Učiteljskog glasa* u Šibeniku, u tom je gradu pokrenut i pedagoški list *Novo vrijeme* s podnaslovom: *List za učitelje i prijatelje narodne prosvjete*. Prvi broj *Našeg vremena* izašao je 15. siječnja 1908. Tiskao se u šibenskoj *Zadružnoj štamparij Ugo Fosco i drug,* a izdavatelj i odgovorni urednik bio mu je učitelj Danilo Petranović.[6] U programatskom uvodniku *Novog vremena* isticano je da mu samo ime mnogo govori. Jer: *"Štampa je novo oružje, kojim pokoljenja brane istinu i ljepotu a ruše silu i nepravdu"*.

Zagovarajući i braneći interese škole i učiteljstva, suradnici su *Novog vremena* ponekad i vrlo oštro kritizirali neke nehumane i necivilizirane postupke upravnih školskih vlasti. U jednom od takvih napisa iznesen je slučaj Petra Šarića, učitelja u Bukoviću kod Benkovca, koji je, kao tuberkulozni bolesnik, zatražio od Pokrajinskog školskog vijeća jedngodišnji dopust radi liječenja. No, umjesto tog dopusta, to mu je Vijeće izdalo rješenje kojim ga otpušta iz službe s obrazloženjem da je bolest, od koje boluje, neizlječiva i da mu se stoga, u interesu zdravlja školske mladeži, ne može dopustiti daljnji rad u školi. Autor je tog napisa zaključio: da je takva odluka nadležne školske vlasti, gledano strogo zakonski, možda i *"opravdana"*, ali da ona ipak nikako *"nije shvatljiva"*, jer da *"ne odgovara duhu današnjeg vremena"*.[7]

---

4 *Sloboda*, br. 100, 1910., 6.

5 D. Sirovica je rođen 8. prosinca 1872. u Šibeniku. Učiteljsku je školu završio u Arbanasima kod Zadra. Nakon 15-godišnjeg učiteljevanja u dalmatinskim selima postao je tajnik šibenske općine i na ovoj je dužnosti ostao do umirovljenja (1923.). Autor je dviju zbirki pjesama i mnoštva publicističkih članaka pedagoškog, književnog i političkog sadržaja. Bavio se i prevođenjem s talijanskog. Umro je 17. veljače 1960. u Varaždinu.

6 D. Petranović je rođen 1869. u Šibeniku. Službovao je kao učitelj osnovne i građanske škole, a neko vrijeme i kao pokrajinski školski nadzornik. Autor je brojnih radova školsko-pedagoškog i književno-povijesnog sadržaja. Umro je 21. srpnja 1944. u Plavnu kod Knina.

7 I. Kutleša. Jedna nemila pojava. *Novo vrijeme*, br. 1, 1908., 4.

U jednom je napisu ovako isticana vjera u bolje dane, koje želi i očekuje hrvatski narod: *"Novo je vrijeme dobit za naš narod, jer tek u novom vremenu, koje nastupa, naš će narod postati ono što mu je suđeno. I ako tko ima da mu pomaže, pomoći će mu samo onaj, koji ga razumije i koji po svojoj službi ničim nije spriječen da u njegovu korist radi"*. A taj, od koga se očekuje rad za narodno dobro, to je – prema zaključku autora tog napisa – ponajprije narodno učiteljstvo.[8]

Među suradnicima *Novog vremena* osobito su se istakli A. Makale, I. Kutleša, D. Petranović, Đ. Marić, P. Radosavljević, J. Belović, S. Roca i M. Ležaić. List je izlazio dvaput mjesečno – početkom i sredinom mjeseca. Do njegova 10. broja izlazio je u jednobrojima na 8 stranica povećeg osminskog formata. Posljednji njegov broj (kao dvobroj 11-12) izašao je 30. lipnja 1908. List je prestao izlaziti jer se više nisu mogla osigurati potrebna financijska sredstva za njegovo daljnje izlaženje.

Nakon *Učiteljskog glasa* i *Novog vremena*, u Šibeniku – do kraja Prvog svjetskoga rata – nije više izlazio ni jedan pedagoški list. U završnoj fazi tog rata, počev od 1917., izlazio je u Splitu pedagoški časopis *Pokret*. On je nastavio izlaziti u tom gradu i u poraću – za Države SHS i Kraljevine SHS. Stalno se boreći sa sve težim savladavanjem financijskih problema, njegov je izdavatelj (*Povjereništvo Udruženja jugoslavenskog učiteljstva za Dalmaciju* u Splitu) napokon odlučio da taj časopis – nakon čeverobroja (9-12), koji je izašao 15. prosinca 1924. – prestaje dalje izlaziti.

Vijest o obustavi izlaženja *Pokreta* potakla je pojedine dalmatinske prosvjetne djelatnike da se javno oglase protiv te obustave. Oni su smatrali nedopustivim da Dalmacija ostane bez svoga pedagoškog časopisa. Njihovo zalaganje potaklo je Povjereništvo Udruženja jugoslavenskog učiteljstva za Dalmaciju da opozove svoju odluku i da nađe način kako bi *Pokret* mogao nastaviti s izlaženjem. U debatama, koje su vođene u svezi s tim, zauzeto je stajalište: da bi daljnje izlaženje tog časopisa moralo biti u jednom od dvaju dalmatinskih gradova, u kojemu postoji učiteljska škola, dakle: ili u Dubrovniku ili u Šibeniku. Konačno je zaključeno: da to bude Šibenik i to iz ova dva razloga: 1. što su se među nastavnicima šibenske Učiteljske škole nalazili vrlo agilni Mirko Perković i Klonimir Škalko, koji su su se i dotada istakli kao pedagoški pisci i urednici takvih periodičkih publikacija, 2. što je šibensko Kotarsko učiteljsko udruženje bilo jedno od najaktivnijih u Dalmaciji, a među njegovim članovima bilo je i nekoliko uglednih suradnika pedagoškog tiska i 3. što je Šibenik već imao tradiciju izdavanja pedagoških listova. Dogovoreno je da će vlasnik *Pokreta* i nadalje biti Povjereništvo Udruženja jugoslavenskog učiteljstva u Splitu, da će to Povjereništvo u granicama svojih financijskih mogućnosti i svoga staleškog utjecaja potpomagati taj časopis, a šibensko Kotarsko učiteljstvo društvo da bude izdavač tog časopisa i nosilac glavne brige oko njegova pripremanja, uređivanja, tiskanja i raspačavanja.

U Šibeniku je, u skladu s tim dogovorom, poduzeto sve što je trebalo poduzeti. Izabrano je uredništvo *Pokreta*. Odgovornim je urednikom imenovan učitelj Krešimir Novak, predsjednik šibenskog Kotarskog učiteljskog društva. Sačinjen je ugovor sa

[8] R. L. Učiteljstvo i novo doba. *Novo vrijeme*, br. 6, 1908., 41 i 42.

šibenskom *Hrvatskom zadružnom tiskarom*, u kojoj će se tiskati časopis. Upućeni su pozivi za pretplatu i suradnju.

Obnovljeni pedagoški časopis *Pokret* izašao je u Šibeniku u svibnju 1925. i to kao peterobroj (1-5). Nije to više bio list malog dvostupačnog novinskog formata, kakav se pojavljivao u završnici svoga prethodnog izlažanje u Splitu, već pravi časopis sa 32 stranice knjižnog opsega (22 x 14,5 cm).

Tim šibenskim nastavkom *Pokretova* izlaženja nastala je i nova faza u njegovu časopisnom vjekopisu. Bilo je to vidljivo i iz njegova uvodnika pod naslovom *Naš program*, u kojemu je isticano: da je dalmatinskom učiteljstvu potreban list koji će biti *"odraz i ogledalo njegova staleškog, školskog i uopće kulturnog rada, koji će mu biti vođa u svim staleško-prosvjetnim i pedagoško-kulturnim pitanjima i koji će čuvati i štiti interese njegova staleža, škole i prosvjete uopće"*. Časopis će *"zahvaćati u sva područja prosvjetne politke"*. On će *"budno pratiti"* pa i kritizirati, kad treba, *"rad svih prosvjetnih faktora, počevši od nas samih pa do onih najviših"*. Pritom će uvijek biti konkretan i objektivan, *"imajući jedinu želju i namjeru da koristi školi i prosvjeti, da radi za dobro naroda i učiteljstva"*. Doprinosit će podizanju učiteljske staleške svijesti i pedagoške kulture učiteljstva. Svoj će prostor rado ustupati i đacima *"koji se tek pripremaju za učiteljski poziv"*.

Bio je to sadržajno bogat i zanimljiv časopis. Već u tom njegovu petorobroju – uz članke poznatih školsko-pedagoških djelatnika: Mirka Perkovića, Klonimira Škalka, Mirka Ležaića..., bio je i napis Ante (Tone) Peruška, tada učenika šibenske Učiteljske škole. Za šibenske faze *Pokretova* izlaženja, njegovo se godište nije računalo po kalendarskoj godini (od siječnja do prosinca), već po školskoj godini (od rujna do lipnja).

Suradnički krug *Pokreta* stalno se proširivao. Osim već spomenutih suradnika, u *Pokretu* su još surađivali Stijepo Kastrapeli, Salih Ljubunčić, Josip Boko, Marko Banićević, Drago Milović, Miho Kusijanović, Vinko Vilović, Ante Dukić, Aleksandar Devčić, Anka Bočina, Andrija Huljić, Vinko Dorbić, Mladen Andrijašević i drugi. Teme njihovih napisa obuhvaćale su razna pedagoška, psihološka, školsko-organizacijska, metodičko-didaktička i učiteljsko-staleška pitanja. U časopisu su redovito donošeni i prigodni prikazi, kao i razne vijesti.

U nekim je člancima izražavano i nezadovoljstvo s neprikladnim i nerazumnim odnosima pojedinih organa vladajućeg režima prema školstvu i prosvjetnim djelatnicima. Tako je npr. jedan članak oštro kritizirao česte i bezobzirne smjene pojedinih direktora škola, kao i još češće i bezobzirnije premještaje prosvjetnih djelatnika. Na režimskom su udaru ponajprije i ponajviše bili oni vrijedni učitelji i profesori koji su se isticali svojim nacionalno-rodoljubnim djelovanjem.[9]

Kao i ranije u Splitu, tako su *Pokretovo* izlaženje pratile financijske teškoće i u Šibeniku. O tim je teškoćama – na osnovi izvješća *Pokretova* urednika Krešimira Novaka – raspravljano 1927. i na plenarnoj sjednici Povjereništva Udruženja jugoslavenskog učiteljstva u Splitu. Novak je naglasio da su se uredništvo i šibensko Kotarsko učiteljsko društvo *"najživlje zauzeli"* da časopis *"podignu na pravu visinu"* i osiguraju

[9] *Pokret* br. 7, 1926., 25.

"njegovo redovito izlaženje". U tom nastojanju stalno su bili pod pritiskom novčane oskudice. Morali su se i zaduživati da bi časopis održali u životu. Blagajnica časopisa, učiteljica Ivanka Tarle, iznijela je da je u 1924. godini njegova pasiva iznosila 2.329,50 dinara, u 1925. godini 3.665,25 dinara, a u 1926. godini 7.502 dinara. Navela je i to: da ima pretplatnikâ, koji ne podmiruju svoje pretplatničke obveze, kao i pojedinih kotarskih učiteljskih društava (kao što su kninsko, korčulansko, prečko i supetarsko), koja nerodovito izvšavanju svoje dužnosti prema časopisu.[10]

Na toj plenarnoj sjednici došlo je i do prepirki između predstavnika *Pokretova* uredništva i šibenskog Kotarskog učiteljskog društva (*Pokretova* izdavatelja) s jedne strane, i rukovodećih ljudi u Povjereništvu Udruženja jugoslavenskog učiteljstva za Dalmaciju (kao vlasnika tog časopisa) s druge strane. Šibenska je strana u toj prepirci naglašavala kako je sva briga oko časopisa pala na nju i kako joj Povjereništvo Udruženja jugoslavenskog učiteljstva ne daje ni potrebnu financijsku, ni moralnu podršku.[11]

Videći da problemi oko izdavanja *Pokreta* ostaju i dalje problemi, koje sami ne mogu rješavati, uredništvo i šibensko Kotarsko učiteljstvo društvo su – nakon izdavanja završnog *Pokretova* broja za školsku 1926./27. godinu – izjavili da taj teret ne mogu dalje nositi i da daljnju sudbinu *Pokreta* prepuštaju njegovu vlasniku: Povjereništvu Udruženja jugoslavenskog učiteljstva u Splitu. Tako je časopis *Pokret*, nakon trogodišnjeg izlaženja u Šibeniku, premješten iz tog grada u Split.[12]

Uoči Drugog svjetskoga rata (1938.) u Šibeniku je tiskan učiteljski časopis *Naši dani*. Šibenik, međutim, nije bio mjesto njegova izdavanja i uređivanja. U Šibeniku je on samo tiskan.[13] Mjestom izdavanja tog časopisa treba smatrati Knin, je je njegov izdavač bilo kninsko Kotarsko učiteljsko društvo. Urednik mu je bio Marin Franičević, tada učitelj u Biskupiji kod Knina.

Nakon Drugoga svjetskoga rata nije izlazio ni jedan pedagoški časopis u Šibeniku. Kad je umjesto šibenske Učiteljske škole bila 1960. osnovana šibenska Pedagoška akademija kao viša škola za odgoj i obrazovanje osnovnoškolskih nastavnika razredne i predmetne nastave, ta je Akademija odlučila izdavati svoj godšnjak pod nazivom *Pedagoški prilozi*. Izašla su samo dva njegova sveska: I. – 1963. i II. – 1964. godine.[14]

Ovaj kratki prilog ima svrhu da podsjeti kako su neki od dalmatinskih pedagoških listova i časopisa izlazili i u Šibeniku, jednom od četiriju najvećih školskih, kulturnih i gospodarskih središta u Dalmaciji. Bilo bi dobro i potrebno kad bi netko u cijelosti

[10] *Pokret* br. 6, 1927., 48.

[11] *Pokret* br. 9 - 10, 1927., 51.

[12] Premješten u Split, *Pokret* je u tom gradu nastavio s izlaženjem tek početkom 1928. U toj je godini izašlo ukupno 6 brojeva. Nakon toga prestao je izlaziti. (Za to kratko vrijeme njegova završnog izlaženja u Splitu urednik mu je bio Miloš Letica).

[13] Tiskala ga je šibenska *Pučka tiskara*, čiji su vlasnici bili braća Matačić. Jedan od njih – Vjekoslav Matačić – bio je naveden kao odgovorni urednik tog časopisa. Tu Matačićevu funkciju treba shvatiti samo u tehničkom smislu. Izašla su samo dva broja: 1. broj za ožujak i travanj 1938. i 2. broj za svibanj i lipanj 1938. Daljnje izdavanje tog časopisa – zbog nekih priloga u njemu, koji nisu bili poćudni vladajućem režimu – bilo je zabranjeno.

[14] Ispod naslova tog godišnjaka (*Pedagoški prilozi*) bio je podnaslov: *Radovi nastavnika, studenata i suradnika Pedagoške akademije u Šibeniku*.

istražio i obradio dalmatinski periodički tisak. Ta privlačna i zanimljiva tema čeka već dugo svoga istraživača i obraditelja.

Ivo Perić, Zagreb

(Summary)

DALMATIAN PEDAGOGICAL JOURNALS AND MAGAZINES PUBLISHED IN ŠIBENIK

Education in Dalmatia has a longstanding tradition. Dalmatian school employees always included individuals who were active as pedagogical writers. As of the second half of the 19th century, they started their pedagogical journals and magazines that were published in one of the four largest educational, cultural and economic centers of Dalmatia: Zadar, Šibenik, Split and Dubrovnik.

By this article, the author reminds us of the pedagogical journals and magazines published in Šibenik. They were: *Učiteljski glas* (Teachers' Voice, 1906 – 1910), *Novo vrijeme* (New Age, 1908), and *Pokret* (Movement, 1925 – 1927). He also reminded us of the publication of a pedagogical almanac in the city (entitled *Pedagoški prilozi* (Pedagogical Articles)), which was only published twice: in 1963 and in 1964.

The author intended for this associate's article to be an incentive for the research and analysis of the entire Dalmatian pedagogical print. Because this attractive and interesting topic has been waiting for its researcher and analyzer for a long time.

Key words: pedagogical magazines, Šibenik, Dalmatia, 1906-1927